

Sygn. akt VI ACa 215/13 Sygn. akt VI ACa 215/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Krzysztof Tucharz (spr.)

Sędzia SA – Marzena Miąskiewicz

Sędzia SO del. – Ewa Talarczyk

Protokolant: – sekr. sądowy Mariola Frąckiewicz

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) w Z. w Szwajcarii

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o stwierdzenie nieważności uchwał, ewentualnie o ich uchylenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 20 listopada 2012 r.

sygn. akt XX GC 134/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) w Z. w Szwajcarii na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo (...) w (...) (Szwajcaria) skierowane przeciwko (...) sp. z o.o. w W. o stwierdzenie nieważności, ewentualnie o uchylenie następujących uchwał podjętych w dniu 18 sierpnia 2011 r. przez nadzwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej spółki:

- a) uchwały nr 1 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego;
- b) uchwały nr 2 w sprawie zmiany umowy (...) sp. z o.o.;
- c) uchwały nr 3 w sprawie przyjęcia tekstu jednolitego umowy (...) sp. z o.o. w części dotyczącej zmian wywołanych podwyższeniu kapitału zakładowego;
- d) uchwały nr 5 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie zastawu na udziałach (...) sp. z o.o. na rzecz (...) s.r.o.

Stosownie do wyniku sprawy Sąd Okręgowy obciążył powoda obowiązkiem zwrotu stronie przeciwnej kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

W dniu 17 marca 2011 r. Sąd Arbitrażowy przy (...) Izbie Handlowej w S. wydał wyrok zasądający od (...) z siedzibą w B. (Węgry) na rzecz (...) w Z. (Szwajcaria) kwotę 415 853 172,24 (...) oraz kwotę odsetek z tytułu kredytu towarowego w wysokości 111 451 800,13 zł, powiększone o należne odsetki, koszty postępowania arbitrażowego oraz koszty zastępstwa procesowego.

Od tego wyroku pozwana spółka wносиła skargę do Sądu II instancji. W dniu 29 kwietnia 2011 r. (...) w (...) (Szwajcaria) wystąpił do Sądu Okręgowego w Warszawie o stwierdzenie wykonalności w Rzeczypospolitej Polskiej wyroku Sądu Arbitrażowego przy (...) Izbie handlowej w S..

Wobec ustalenia, że wskazana wyżej spółka węgierska jest współnikiem w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i posiada w niej 986 udziałów, wierzyciel (...) wystąpił w dniu 27 czerwca 2011 r. z wnioskiem o zabezpieczenie roszczenia poprzez zajęcie, na rzecz, 986 udziałów dłużnika oraz prawa z tytułu tychże udziałów.

W dniu 18 sierpnia 2011 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. podjęło uchwałę nr 1 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwot 2.900.000 zł do kwoty 11.900.000 zł tj. o kwotę 9.000.000 zł poprzez ustanowienie 9.000 nowych, równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej – 1.000 zł za każdy udział. Wszystkie nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym pozwanej spółki zostały objęte przez spółkę prawa słowackiego (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. (Słowacja). W tym samym dniu Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o.o. podjęło dalsze uchwały pozostające w związku z uchwałą nr 1 tj.:

a) uchwałę nr 2 w sprawie zmiany umowy spółki, poprzez nadanie jej w § 8 ust. 1 nowego brzmienia: „1. Kapitał zakładowy spółki wynosi 11.900.000 zł (jedenaście milionów dziewięćset tysięcy złotych) i dzieli się na 11.900 (jedenaście tysięcy dziewięćset) udziałów po 1.000 zł (jeden tysiąc złotych) każdy, zaś § 9 umowy spółki uzyskał następującą treść:

„Udziały w kapitale zakładowym posiadane są przez wspólników w sposób następujący:

- (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. posiada 1.914 (jeden tysiąc dziewięćset czternaście) udziałów stanowiących 16,10 % kapitału zakładowego spółki. Wszystkie udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym;
- (...) (firma w języku węgierskim w brzmieniu: (...)) z siedzibą w B. (Węgry) posiada 986 udziałów stanowiących 8,30% kapitału zakładowego spółki. Wszystkie udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym;
- (...) s.r.o. słowacka spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. (Słowacja) posiada 9.000 (dziewięć tysięcy) udziałów stanowiących 75,60% kapitału zakładowego spółki. Wszystkie udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym;

b) uchwałę nr 3 w sprawie przyjęci jednolitego tekstu umowy spółki w brzmieniu:

- § 8 ust. 1 Kapitał zakładowy spółki wynosi 11.900.000 zł (jedenaście milionów dziewięćset tysięcy złotych) i dzieli się na 11.900 (jedenaście tysięcy dziewięćset) udziałów po 1.000 zł (jeden tysiąc złotych) każdy;
- § 8 ust. 2 Udziały są równe i niepodzielne,
- § 8 ust. 3 Każdy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział,
- § 8 ust. 4 Wspólnicy mogą pokryć udziały wkładami pieniężnymi lub niepieniężnymi (aporty). Każdy udział daje prawo do jednego głosu na Zgromadzenie Wspólników,
- § 9 (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. posiada 1.914 udziałów stanowiących 16,10 % kapitału zakładowego spółki,

(...) COMPANY z siedzibą w B. posiada 8,30 % kapitału zakładowego,

(...) s.r.o. słowacka spółka z o.o. z siedzibą w K. (Słowacja) posiada 75.60 % kapitału zakładowego spółki;

c) uchwałę nr 5 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie zastawu cywilnego i zastawu rejestrowego na udziałach spółki należących do: (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i (...) COMPANY z siedzibą w B. na rzecz (...) s.r.o.

W dniu 30 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Warszawie udzielił w sprawie o sygn. akt VII Co 352/11 zabezpieczenia na rzecz (...) w (...) (Szwajcaria) poprzez zajęcie 986 udziałów w (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. należących do wskazanej wyżej spółki prawa węgierskiego oraz praw z tych udziałów, którymi wspólnikowi wolno rozporządzać w (...) sp. z o.o.

W dniu 7 września 2011 r. powodowa spółka złożyła u komornika sądowego wniosek o wykonanie tego zabezpieczenia. Strona pozwana otrzymała zawiadomienie komornika o zajęciu udziałów wspólnika (...) w dniu 19 września 2011 r.

Natomiast w dniu 9 września 2011 r. (...) sp. z o.o. w W. złożyła w Krajowym Rejestrze Sądowym wniosek o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców wynikających z podjętych uchwał w dniu 18 sierpnia 2011 r., w tym, zakresie podwyższenia kapitału zakładowego i wpisu nowego wspólnika. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego (...) sp. z o.o. nastąpiła w dniu 13 września 2011 r. Z kolei w dniu 21 września 2011 r. komornik sądowy zgłosił w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy fakt zajęcia udziałów oraz praw z nimi związanych należących do węgierskiego wspólnika.

Wobec zaskarżenia postanowienia z dnia 30 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wstrzymał w dniu 24 października 2011 r. wykonanie tego orzeczenia do czasu rozpoznania zażalenia, co nastąpiło w dniu 9 grudnia 2011 r. Wniesiony środek odwoławczy został oddalony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie (sygn. akt I Acz 2132/11).

Do chwili obecnej nie jest zakończone postępowanie o stwierdzenie wykonalności orzeczenia Sądu Arbitrażowego w S., na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ocenie Sądu rozpoznającego niniejsze powództwo o stwierdzenie nieważności uchwał podjętych w dniu 18 sierpnia 2011 r. przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki, względnie o uchylenie tych uchwał, żadne z tych roszczeń nie zasługiwało na uwzględnienie gdyż powodowa spółka nie posiada ku temu legitymacji czynnej.

Takiego uprawnienia nie przewidują dla powoda przepisy kodeksu spółek handlowych, jak również powoływany przez spółkę (...) przepis art. 910² § 1 k.p.c. w zw. z art. 743 § 1 k.p.c.

Sąd wskazał, że odpowiednie stosowanie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym do postępowań o udzielenie zabezpieczenia, przewidziane w art. 743 § 1 k.p.c. może mieć miejsce wówczas gdy normy egzekucyjne nie pozostają w sprzeczności z istotą postępowania zabezpieczającego i nie są wykluczone przez przepisy regulujące ten tok postępowania.

Jako przykład istniejących różnic między tymi postępowaniami Sąd przytoczył dokonanie, w trybie zarządzenia tymczasowego, wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości stanowiącej przedmiot ustawowej wspólności małżeńskiej. W opinii Sądu cel postępowania zabezpieczającego, wyłącza możliwość stosowania wprost przepisu art. 910² § 1 k.p.c. a co za tym idzie wywodzenia legitymacji do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał lub o uchylenie uchwał wspólników strony pozwanej.

Skoro zabezpieczenie roszczenia ma charakter przejściowy tzn. polega ono na uregulowaniu stosunków między stronami jedynie na czas trwania postępowania rozpoznającego i nie ma pewności, że to ostateczne postępowanie zakończy się dla uprawnionego korzystnym rezultatem ani też, że przyszła egzekucja zostanie skierowana do składnika majątku objętego zabezpieczeniem.

Ponadto Sąd podkreślił, że w dacie podjęcia spornych uchwał powód nie uzyskał jeszcze wnioskowanego zabezpieczenia, a tym bardziej nie był jeszcze wierzycielem egzekwowanej wierzytelności. Bezsprzeczna jest też w sprawie okoliczność, że do zajęcia udziałów wspólnika pozwanej spółki doszło w dniu 19 września 2011 r.

Odnosząc się do stanowiska powodowej spółki, która powoływała się na treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2009 r. II CSK 355/08 Lex nr 497674 Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny sprawy w której zapadło cytowane wyżej orzeczenie różnił się w sposób istotny od zdarzeń w niniejszej sprawie gdyż do podwyższenia kapitału zakładowego doszło tam na etapie egzekucji świadczenia pieniężnego.

Tymczasem, do chwili obecnej wyrok Sądu Arbitrażowego z dnia 17 marca 2011 r. nie wywołuje skutków prawnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Okręgowy nie podzielił też argumentacji powoda, że jego legitymację do wytoczenia można, w drodze analogii, wywieść z treści art. 250 pkt 1 k.s.h. Przewidziane w powyższym przepisie uprawnienie członka zarządu do zaskarżenia uchwały podjętej w okresie gdy nie pełnił on jeszcze tej funkcji ma wyłącznie na celu ochronę interesu spółki, której taka uchwała dotyczy.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, iż w sytuacji gdy powód nie posiada legitymacji procesowej czynnej zachodzą przesłanki do oddalenia wprost przedmiotowego powództwa bez potrzeby rozpoznawania pozostałych zarzutów tej strony.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania nastąpiło w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

W złożonej od tego wyroku apelacji strona powodowa podniosła następujące zarzuty:

1) naruszenie następujących przepisów:

a) art. 743 § 1 k.p.c. poprzez błędną wykładnię i bezpodstawne stwierdzenie, że nakaz odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu egzekucyjnym do wykonania postanowienia o zabezpieczeniu wyklucza zastosowanie art. 910² § 1 k.p.c., co doprowadziło do bezzasadnego odmówienia powódce legitymacji czynnej do zaskarżenia wskazanych w pozwie uchwał i faktycznej bezskuteczności udzielonego zabezpieczenia,

b) art. 910² § 1 k.p.c. w zw. z art. 252 § 1 i § 3 k.s.h. oraz art. 249 § 1 k.s.h. i art. 251 k.s.h. poprzez błędną wykładnię i bezpodstawne stwierdzenie, że powódka nie mogła wnieść powództwa przeciwko uchwałom podjętym przed datą zajęcia udziałów, z którego to faktu powódka wywodzi swoją legitymację czynną, podczas gdy jedyne w niniejszej sprawie ograniczenie czasowe dotyczące zaskarżenia uchwał zgromadzenia wspólników spółki z.o.o. odnosi się do okresu, jaki upłynął od momentu podjęcia zaskarżonych uchwał do momentu wniesienia powództwa (art. 252 § 3 k.s.h., art. 251 k.s.h.), a przyjęte przez Sąd ograniczenie nie znajduje podstawy w przepisach prawa,

c) art. 911⁴ k.p.c. w zw. z art. 743 § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie,

d) art. 227 k.p.c. poprzez niezasadne pominięcie zgłoszonych przez stronę powodową twierdzeń i dowodów dotyczących:

- świadomości wspólników pozwanej spółki w chwili podejmowania zakwestionowanych uchwał, że (...) złożyła w dniu 27 czerwca 2011 w Sądzie Okręgowym w Warszawie w sprawie o sygn. akt VII Co 352/11 wnioszek o zabezpieczenie swoich roszczeń poprzez zajęcie udziałów w (...) należących do (...) z siedzibą w B. w spółce (...),

- rynkowej wartości udziałów w (...), która znacząco przewyższa ich wartość nominalną;

- skutków podjęcia zaskarżonych uchwał w postaci znaczącego obniżenia rynkowej wartości zajętych przez powodową spółkę udziałów w (...) oraz ustanowienia zastawu na tych udziałach przez (...) s.r.o. z siedzibą w K. na Słowacji do wysokości 62.000.000 USD i przejęcia na tej podstawie wszystkich zajętych udziałów przez (...);

- okoliczności uzyskania przez stronę powodową informacji o podjęciu zaskarżonych uchwał z uwagi na rzekomą nieistotność powyższych okoliczności dla rozstrzygnięcia powyższych okoliczności niniejszej sprawy,

e) art. 229 k.p.c. (ewentualnie art. 230 k.p.c.) poprzez nieuznanie za przyznaną przez pozwaną okoliczność, iż wspólnicy (...) byli świadomi, że powód złożył w Sądzie wnioski o zabezpieczenie swoich roszczeń przez zajęcie ww. udziałów w pozwanej spółce a powyższa okoliczność pozostaje kluczowa dla oceny zarzutów strony powodowej dotyczących nieważności oraz podstaw do uchylenia zaskarżonych uchwał i jednoznacznie dowodzi, iż wspólnicy (...) dążyli, poprzez podjęcie tych uchwał, do zniweczenia skutków zabezpieczenia i uniemożliwienia skutecznej egzekucji;

f) art. 230 k.p.c. poprzez zaniechanie uznania za niezaprzeczoną przez pozwaną okoliczności, że rynkowa wartość udziałów w (...) znacząco przewyższa ich wartość nominalną a skutkiem podjęcia zaskarżonych uchwał było istotne obniżenie rynkowej wartości zajętych przez powodową spółkę udziałów oraz ustanowienie zastawu na tych udziałach przez spółkę (...) do wysokości 62.000.000 USD, a następnie przejęcie wszystkich zajętych przez (...), które to okoliczności mają kluczowe znaczenie dla oceny zarzutów strony powodowej.

Ponadto skarżący zarzucił obrazę art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 58 § 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie i odmowę stwierdzenia nieważności zaskarżonych uchwał oraz art. 249 § 1 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie i odmowę uchylenia zaskarżonych uchwał, pomimo, że były one sprzeczne z dobrymi obyczajami i wywierały skutek w postaci pokrzywdzenia wierzyciela.

Wskazując na powyższe zarzuty powodowa spółka wносиła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku, z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji a jako ewentualny, zgłosiła wniosek o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanej, na rzecz skarżącej kosztów postępowania za obie instancje.

Pozwana (...) sp. z o.o. w W. wносиła o oddalenie apelacji jako oczywiście bezzasadnej i zasądzenie na jej rzecz, od strony powodowej kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie może odnieść skutków prawnych mimo, że słuszny okazał się zarzut przyjęcia przez Sąd Okręgowy błędnego poglądu o braku możliwości stosowania przepisu art. 910² § 1 k.p.c. (poprzez art. 743 § 1 k.p.c.) w postępowaniu zabezpieczającym.

Nie negując argumentacji Sądu o istnieniu znaczących różnic pomiędzy postępowaniem zabezpieczającym a egzekucyjnym nie sposób jednak pominąć celu, jakiemu służy instytucja zabezpieczenia roszczenia, mając na uwadze treść przepisu art. 730¹ § 2 k.p.c.

Gdyby odmówić uprawnionemu możliwości zaskarżenia uchwał podejmowanych przez walne zgromadzenie wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, po dokonanych zajęciu udziałów zobowiązanego w takiej spółce to taki stan rzeczy rodziłby potencjalne niebezpieczeństwo deprecjacji wartości zabezpieczonych składników majątkowych choćby w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego spółki i w efekcie uzyskanie w przyszłości przez wierzyciela zaspokojenia dochodzonego roszczenia stałoby się bardzo wątpliwe.

Nie sposób jednak podzielić stanowiska powoda, że nie ma tu znaczenia moment podjęcia tego rodzaju uchwał w stosunku do daty dokonanej zajęcia udziałów dłużnika z ograniczoną odpowiedzialnością.

Słusznie Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny sprawy w której Sąd Najwyższy wydał w dniu 30 stycznia 2009 r. wyrok o sygn. akt II CSK 355/09 nie przystawał do okoliczności zaistniałych w rozpoznawanym tu sporze. W tamtej sprawie komornik, w toku prowadzonej egzekucji świadczenia pieniężnego dokonał zajęcia udziałów dłużnika w spółce wraz z prawami i świadczeniami przypadającymi z tych udziałów. Następnie dłużnik (osoba fizyczna będąca jedynym wspólnikiem spółki z o.o.). wykonując uprawnienia zgromadzenia wspólników podjął uchwałę o

podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 50.000 zł do kwoty 400.000 zł poprzez utworzenie 700 nowych udziałów o wartości po 500 zł każdy, uprzywilejowanych co do głosu i dywidendy, które objęła inna osoba. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy uznał, że skutki przedmiotowej uchwały mogły oddziaływać niekorzystnie na realizację prawa wierzyciela do zaspokojenia się z zajętych udziałów w spółce wobec zmniejszenia jego uprawnień i możliwości egzekucyjnych. W rezultacie wyrażono pogląd (aprobowany w doktrynie), że z mocy zajęcia udziałów dłużnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością wierzyciel jest legitymowany do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników zagrażających możliwość zaspokojenia a postawę tego roszczenia stanowi przepis art. 910² § 1 in fine k.p.c. będący przepisem szczególnym w stosunku do art. 250 k.s.h.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 listopada 2011 r. sygn. akt III SCP 64/11 gdzie wierzyciel egzekwujący doprowadził do zajęcia akcji dłużnika w pozwanej spółce akcyjnej. Wprawdzie rozpatrywane tam zagadnienie prawne sprowadzało się do rozstrzygnięcia kwestii – czy w przypadku ustanowienia zarządcy na podstawie art. 910² § 1 k.p.c. legitymację czynną do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy zagrażającej możliwość uzyskania zaspokojenia z zajętych w toku postępowania egzekucyjnego akcji dłużnika zachowuje wierzyciel niemniej, z uzasadnienia rzeczony uchwały wynika m. in. że przewidziane w art. 910² § 1 k.p.c. czynności zachowawcze przysługują wierzycielowi po dokonaniu egzekucyjnego zajęcia (ex lege) i służą one zachowaniu zajętego prawa podmiotowego jako całości, z czego należy wyprowadzić wniosek, iż przedmiotem zaskarżenia mogą być uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy podjęte ex post tj. po dokonaniu zajęcia zmierzające do uszczuplenia tego prawa, czy też wręcz do jego unicestwienia. Uzyskując korzystny dla siebie wyrok, stwierdzający nieważność takich uchwał wierzyciel przywraca w ten sposób stan pierwotny, jaki istniał w dacie dokonanego zajęcia.

Odmierna wykładnia przepisu art. 910² § 1 k.p.c. sugerująca, że wierzycielowi przysługiwałoby również uprawnienie od wzruszenia uchwał podjętych przez dłużnika – spółkę prawa handlowego przed wszczęciem egzekucji do udziałów lub akcji bądź też przed zajęciem tych składników majątkowych i związanych z nimi praw w postępowaniu zabezpieczającym prowadziłyby do naruszenia bezpieczeństwa prawnego w obszarze działalności gospodarczej tych podmiotów.

Trzeba przy tym podkreślić, iż legitymacja wierzyciela do zaskarżenia uchwał walnego zgromadzenia wspólników lub akcjonariuszy nie wynika *expressis verbis* z treści art. 910² § 1 k.p.c. lecz z wykładni tego przepisu, dokonanej przez Sąd Najwyższy, co sprawia, że takie uprawnienie powinno być ocenione w sposób restryktywny tj. jedynie jako środek służący zachowaniu możliwości uzyskania zaspokojenia z zajętych wcześniej składników majątku dłużnika, a nie poprzez wzruszanie wstecz uchwał podjętych zanim wszczęto egzekucję lub dokonano zabezpieczenia roszczenia.

Chybiona jest też zawarta w uzasadnieniu apelacji argumentacja skarżącego jakoby podjęcie spornych uchwał miało na celu faktyczne zniesienie skutków wykonania postanowienia o zabezpieczeniu i uniemożliwieniu przyszej egzekucji. Z porównania z sobą dat: przyjęcia powyższych uchwał – 18 sierpnia 2011 r. i wydania postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia – 30 sierpnia 2011 r. jednoznacznie wynika, iż pozwana spółka nie mogła dążyć do unicestwienia skutków orzeczenia, które w pierwszej z wyżej wymienionych dat jeszcze nie istniało. Natomiast jest rzeczą oczywistą, że zbyt późno zostało udzielone powodowi zabezpieczenie roszczenia i nie mogło ono osiągnąć zamierzonego celu. Z kolei trzeba wskazać, że jeżeli nawet wspólnicy pozwanej spółki uzyskali wcześniej wiedzę o złożonym przez powoda wniosku o udzielenie zabezpieczenia na udziałach w kapitale zakładowym (...) sp. z o.o. należących do węgierskiego wspólnika to nie oznacza to bynajmniej, iż Walne Zgromadzenie Wspólników powinno było powstrzymać się od podejmowania istotnych dla spółki decyzji do czasu wydania przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięcia w przedmiocie powyższego wniosku. Nie mają zatem istotnego znaczenia podnoszone w tym zakresie zarzuty naruszenia przepisu art. 227, 229 i 230 k.p.c.

Trudno też uznać za przekonującą tezę pozwanej, iż jedynym motywem, który skłonił wspólników pozwanej spółki do podjęcia uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego i ustanowieniu zastawu na wszystkich udziałach wspólników była chęć pozbawienia wierzycieli (...) możliwości zaspokojenia jego roszczeń w stosunku do spółki (...).

Z zeznań przesłuchanego w sprawie świadka T. G., byłego pracownika spółki (...) wynika, że w 2011 r. spółka ta znalazła się w tak trudnej sytuacji, że nie była w stanie dalej finansować działalności swoich spółek – córek, spośród których spółka (...) sp. z o.o generowała największe koszty a w przypadku jej upadłości straciłyby swą ważność wszystkie przyznane jej licencje dotyczące poszukiwań gazu łupkowego w Polsce. Dlatego też podjęto starania w celu znalezienia inwestora, który uchroniłby spółkę przed bankructwem i takim współnikiem stała się spółka (...) ze Słowacji (k. 725 – 726 a.s.)

Nie ma również racji powód wskazując na przepis art. 911⁴ k.p.c., jako alternatywną postawę prawną, która dawałaby mu legitymację procesową czynną do zaskarżenia przedmiotowych uchwał. Powoływany tu przepis określa zakres zajęcia prawa majątkowego, chodzi tu o wszelkie roszczenia i wierzytelności powstałe zarówno w okresie przed jak i po zajęciu (vide: kodeks postępowania cywilnego Komentarz pod red. A. Zielińskiego. Wydawnictwo C.H. BECK warszawa 2012 r. s. 1452). Tymczasem prawo zaskarzania uchwał zalicza się do tzw. uprawnień korporacyjnych.

Co się zaś tyczy zarzutu, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, gdy nie zbadał zarzutów, które powód przytaczał na poparcie żądania stwierdzenia nieważności podjętych w dniu 18 sierpnia 2011 r. przez Walne Zgromadzenie wspólników pozwanej spółki czterech uchwał, ewentualnie ich uchylenia, to byłby on uzasadniony wówczas gdyby okazało się, że skarżący posiadał legitymację czynną do wzruszenia tych uchwał. Skoro jednak prezentowany w tej kwestii pogląd skarżącego nie zyskał akceptacji Sądu Apelacyjnego prawidłowo postąpił Sąd Okręgowy opierając swoje rozstrzygnięcie tylko na stwierdzeniu istnienia tej jednej przesłanki, unicestwiającej roszczenie, bez potrzeby rozpoznania merytorycznie podstaw powództwa.

Powyższego stanowiska nie zmienia dopuszczony, na rozprawie apelacyjnej dowód z dokumentu w postaci poświadczonej za zgodność z odpisem kserokopii postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 kwietnia 2013 r. sygn. akt VIII Co 153/12 o stwierdzeniu wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego przy (...) Izbie Handlowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ta okoliczność nie ma bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu gdyż o braku legitymacji strony powodowej nie powinien przesądzać fakt, że uzyskała ona zajęcie udziałów w kapitale zakładowym pozwanej spółki w trybie zabezpieczenia roszczenia (jako uprawniony) a nie jako wierzyciel egzekwujący. W rzeczywistości o niemożności skutecznego zaskarżenia przedmiotowych uchwał przesądziła sekwencja zdarzeń, o których była wcześniej mowa.

Dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia są w pełni prawidłowe natomiast ich ocena prawna była częściowo błędna, jednakże w ostatecznym wyniku zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając to wszystko na uwadze, wniesioną apelację należało oddalić z mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto zgodnie z art. 98 i 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

af